

अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्याकरिता
राबविण्यात येणाऱ्या वैयक्तिक लाभाच्या
योजनांमध्ये आदिवासी विकास विभागाच्या
सहभागाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: अजकस-२०२०/प्र.क्र. ७२/का.०९

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, विस्तार इमारत, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ०८ मार्च, २०२१.

प्रस्तावना-

अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्याकरिता आदिवासी विकास विभाग तसेच अन्य प्रशासकिय विभागामार्फत विविध वैयक्तिक लाभाच्या योजना राबविण्यात येतात. अन्य प्रशासकिय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांसाठी आदिवासी विकास विभागामार्फत निधी उपलब्ध करून देण्यात येतो. अन्य प्रशासकिय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या वैयक्तिक लाभाच्या योजनांसंदर्भात बहुतांश वेळा अटी / शर्ती निश्चित करताना तसेच योजनेच्या अंमलबजावणीची कार्यपद्धती ठरविताना आदिवासी विकास विभागाशी सल्लामसलत केली जात नाही किंवा सहमती घेण्यात येत नाही. तसेच लाभार्थी निवड प्रक्रियेमध्ये देखील आदिवासी विकास विभागाच्या अधिकाऱ्यांचा समावेश करण्यात येत नसल्याचे दिसून येते. अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्याकरिता राबविण्यात येणाऱ्या वैयक्तिक लाभाच्या योजनांची अंमलबजावणी अधिक प्रभावीपणे होण्याकरिता योजनेच्या अंमलबजावणीचे धोरण ठरविताना तसेच लाभार्थी निवड करताना आदिवासी विकास विभागाचा सहभाग असणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने संबंधित प्रशासकीय विभागांसाठी मार्गदर्शक सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधित होती.

शासन निर्णय-

- (१) अनुसूचित जमाती उपयोजनेअंतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या योजनेच्या संदर्भात योजना सुरु करण्यापूर्वी तसेच चालू योजनेच्या अटी / शर्ती किंवा अंमलबजावणीमध्ये बदल करताना आदिवासी विकास विभागाची सहमती घेणे संबंधित प्रशासकिय विभागांना बंधनकारक राहिल.
- (२) अन्य प्रशासकिय विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या वैयक्तिक लाभाच्या योजनांसंदर्भात लाभार्थी निवड करताना विविध स्तरावरील लाभार्थी निवड समित्यांमध्ये आदिवासी विकास विभागातील अधिकाऱ्यांचा समावेश करण्यात यावा.
- (३) वैयक्तिक लाभाच्या योजनांसंदर्भात अर्ज मागविताना आदिवासी भागामध्ये सर्वदूर व्यापक प्रचार व प्रसिद्धी करण्यात यावी.

(४) वैयक्तिक लाभाच्या योजनांसाठी ऑनलाईन अर्ज मागविताना आदिवासी लाभार्थ्यांसाठी स्थानिक स्तरावर ऑनलाईन अर्ज करण्यासाठी सुविधा व सहाय्य उपलब्ध करून देणे संबंधीत प्रशासकीय विभागांना बंधनकारक राहिल.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक २०२१०३०८१५५४०४२४२४ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. ना. शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
३. मा. मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव.
४. मा. राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव.
५. सर्व संसद सदस्य.
६. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा.
७. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद.
८. सर्व मा. विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य.
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
११. सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक
१२. सर्व सह सचिव / उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
१४. निवडनस्ती, कार्यासन-९, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.